

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

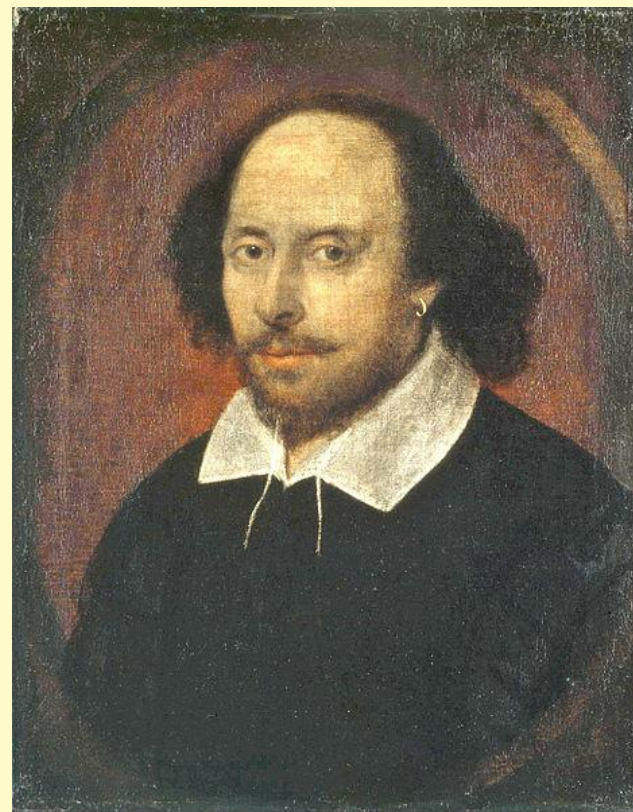
Škola:	Střední škola obchodní, České Budějovice, Husova 9
Projekt MŠMT ČR:	EU PENÍZE ŠKOLÁM
Číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0536
Název projektu školy:	Výuka s ICT na SŠ obchodní České Budějovice
Šablona III/2:	Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Číslo šablony:	VY_32_INOVACE_CJL_603
Předmět:	Český jazyk a literatura
Tematický okruh:	Česká a světová literatura od počátků do 19. století
Autor, spoluautor:	Mgr. Petra Lefanová
Název DUMu:	Evropský humanismus a renesance - William Shakespeare
Pořadové číslo DUMu:	03
Stručná anotace:	
Prezentace seznamuje žáky s největším anglickým dramatikem Williamem Shakesparem a jeho tvorbou.	
Ročník:	1.
Obor vzdělání:	63-41-M/01 Ekonomika a podnikání, 65-42-M/02 Cestovní ruch, 66-41-L/01 Obchodník
Metodický pokyn:	Prezentace slouží jako doplněk pro výklad učitele. Závěrečné otázky lze použít jako test.
Výsledky vzdělávání:	Žák formuluje hlavní znaky shakespeareovského dramatu, vysvětlí pojmy blankvers, sonet, orientuje se díle W. Shakespeara
Vytvořeno dne:	20. 4. 2013
Pokud není uvedeno jinak, uvedený materiál je z vlastních zdrojů autora.	

Evropský humanismus a renesance

přelom 16. a 17. století

Kdo je to?

- narodil se ve Stratfordu nad Avonou ve střední Anglii
- v 18 letech se oženil s o 8 let starší ženou
- přidal se ke kočovným divadelníkům – dostal se do Londýna

Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-02-23]. Dostupné z: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Shakespeare_-_potpis.jpg

A handwritten signature of William Shakespeare in black ink on a pink background. The signature reads "William Shakespeare" in a cursive script.

Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-02-23]. Dostupné z: <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Shakespeare.jpg?uselang=cs>

Rodný dům v Anglii

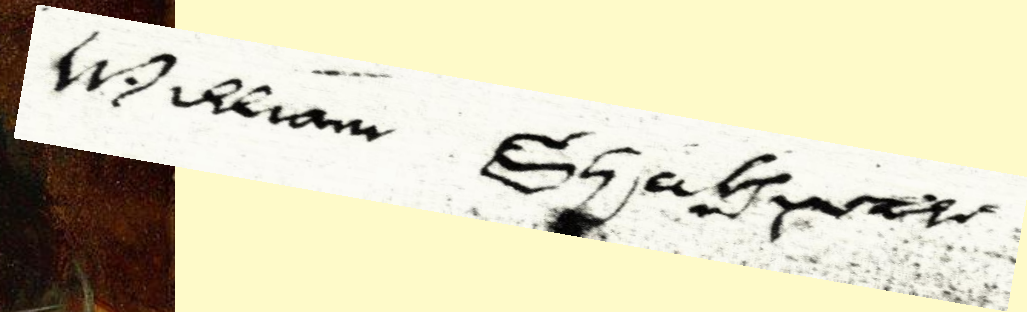
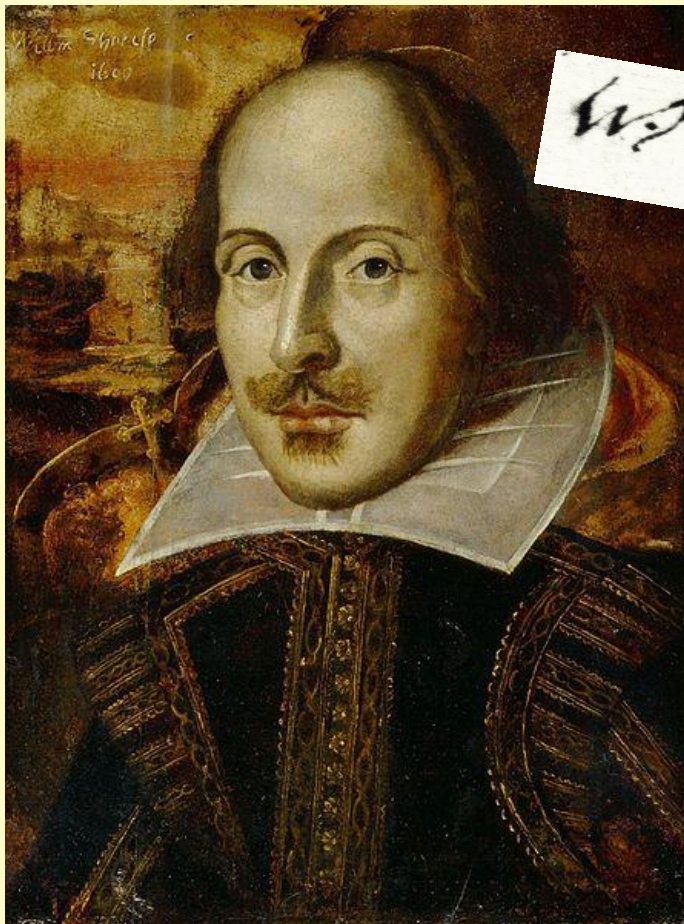
Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-02-23]. Dostupné z: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Shakespeare%27s_Birth_place.jpg?uselang=cs

Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-02-23]. Dostupné z: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Shakespeare%27s_birth_place,_Stratford_on_Avon.jpg?uselang=cs

William Shakespeare

1564 - 1616

Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-02-23]. Dostupné z: <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Shakespeare-WillSignature3.png>

Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-02-23]. Dostupné z: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:William_Shakespeare_1609.jpg?uselang=cs

William Shakespeare

- spolumajitel londýnského divadla Globe Theatre
- zahájení r. 1599 dvěma hrami:
 - **Jindřich V.**
 - **Jak se vám líbí**
- hrálo se za denního světla
- hrálo se bez kulis
- divadlo mělo 3 galerie
- r. 1613 – vyhořelo
- bylo postaveno znovu, ale r. 1644 bylo strženo

Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-02-23]. Dostupné z: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Shakespeare%27s_Globe-London-2.jpg?uselang=cs

Dílo

1. období do r. 1600

- inspirace kronikami, historií, lidovými baladami
- renesanční motivy
- vznikají hlavně:

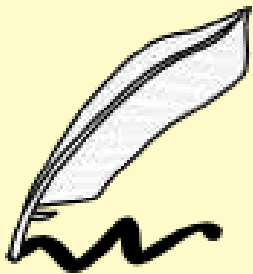
veselohry

historické hry – anglické dějiny

hry s náměty starověkých dějin

na sklonku období vzniká tragédie:

Romeo a Julie

Cvičení

- Uvedte známé názvy Shakespearových historických her:

Jindřich IV.

Jindřich V.

Jindřich VI.

Richard II.

Richard III.

Julius Caesar

Drama - komedie

- Znáte názvy některých Shakespearových komedií?

Zkrocení zlé ženy (1593)

Mnoho povyku pro nic (1598)

Sen noci svatojánské (1595)

Jak se vám líbí (1599)

Kupec benátský (1597)

Veselé paničky
windsorské (1598)

Večer tříkrálový (1600)

Znaky tvorby

- v duchu renesance – hry optimistické
- ve většině komedií vystupují do popředí **ženy**
- jsou energické, rázné, samostatné, hrdé
- rozhodují o svém životě
- tvoří opak k hrdinkám ze středověké literatury
- vysmívá se lidské hlouposti, namyšlenosti

2. období od r. 1600

- vliv osobní krize – smrt nejstaršího syna, hmotná starost o rodinu
- do her proniká životní zklamání a pesimismus
- vznikají nejslavnější tragédie

Vzpomenete si, který antický filozof stanovil zásadu tří jednot pro drama?

Aristoteles v díle Poetika – jednota místa, času a děje

Znaky dramát

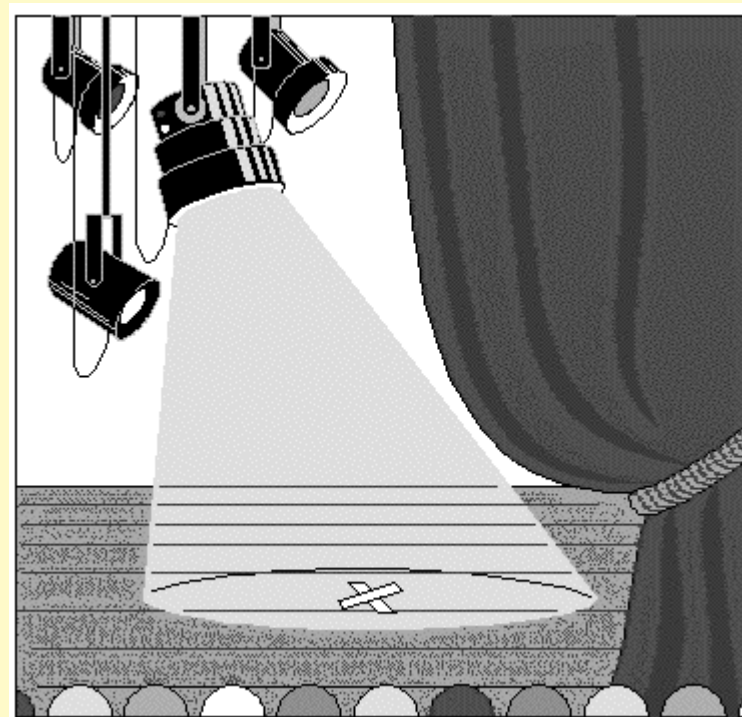
- Shakespeare **porušoval** tradiční aristotelskou jednotu
- stylově odlišuje jazyk svých postav
- dramata jsou psána **blankversem**:

**je to nerýmovaný deseti nebo jedenáctislabičný verš
blíží se hovorovému projevu**

je proto vhodný pro dialog ve veršovaných dramatech

Romeo a Julie

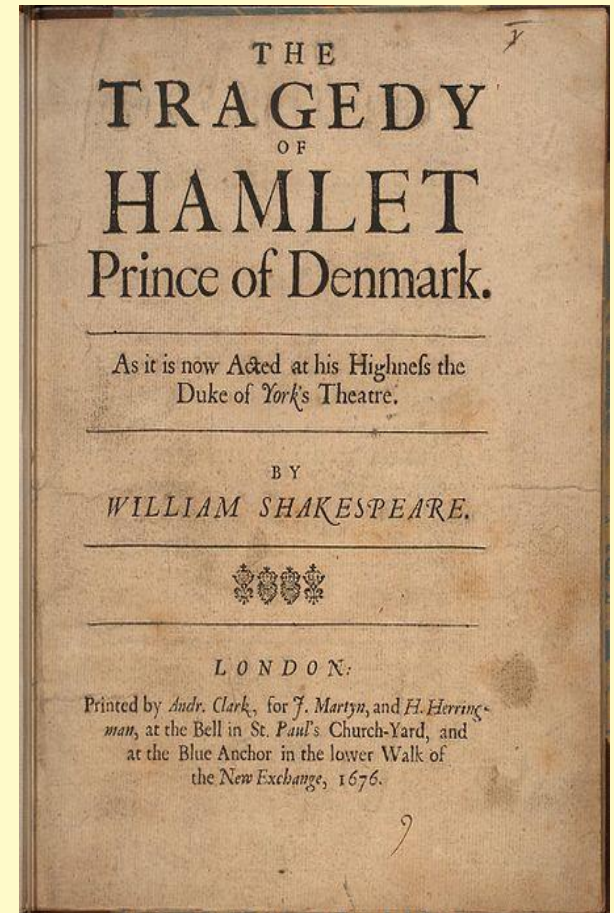
Převyprávějte známý
milostný příběh odehrávající
se v italské Veroně...

Znáte Shakespeareova dramata?

Hamlet, králevic dánský

- dánský král umírá a jeho syn se dozvídá, že je za smrt odpovědný jeho strýc Claudius
- Hamlet chce smrt pomstít, předstírá šílenství
- nevědomky zabije otce své milenky Ofélie, ta tragicky umírá
- hra končí smrtí všech hlavních postav

Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-02-24]. Dostupné z: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Hamlet,_Shakespeare,_1676_-_0001.jpg

Othello, mouřenín benátský

- téma lásky, nedůvěry, žárlivosti – intriky
- Othello je generálem ve službách benátské republiky, tajně se ožení s Desdemonou
- pobočník Jago ho však podezřívá z pletek s jeho ženou
- Othello mu důvěřuje a Jago rozehrává hru plnou pomluv, zasévá nedůvěru a nenávist – namluví mu, že je Desdemona nevěrná
- zaslepený žárlivostí Desdemonu uškrtí

Další dramata: Macbath, Král Lear

3. období po r. 1608

Na sklonku života píše hry s pohádkovými motivy:

- **Cymbelín**
- **Zimní pohádka**
- **Bouře**

A také píše slavné **Sonety** (1609)

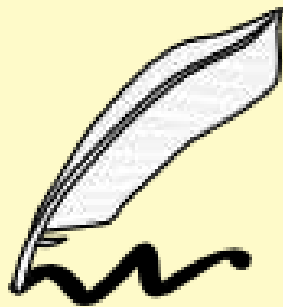
- obsahuje 154 sonetů
- téma: láska, krása
- básně jsou věnované mladému muži a černé dámě – totožnost nebyla nikdy odhalena
- mění formu klasického sonetu

Sonet (znělka)

- skládá se ze 14 veršů, po prvních dvou čtyřveršových slokách následují dvě tříveršové:

4+4+3+3

- u rýmovaných sonetů býval rým pravidelný
- prvních 8 veršů vyjadřují určitou myšlenku, náladu
- závěrečných 6 veršů jsou pointou básně, jejím shrnutím

Testament (závěť)

Wikipedia: the free encyclopedia [online].
San Francisco (CA): Wikimedia Foundation,
2001- [cit. 2013-02-23]. Dostupné z:
<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Shakespeare-Testament.jpg>

Otázky

1. Vysvětlete, co je sonet.
2. V jakém období píše Shakespeare své slavné tragédie?
3. Jaké typické znaky má shakespearovské drama?
4. Vysvětlete, co je blankvers.
5. Charakterizujte ženské postavy v komediích.
6. Co víte o londýnském divadle Globe?

Zdroj

- *Literatura pro 1. ročník středních škol*. první vyd. Brno: Didaktis, 2008. ISBN 978-80-7358-115-2.
- PROKOP, Vladimír. *Dějiny literatury od starověku do počátku 19. století: pro výuku literatury na středních školách*. první vyd. Karlovy Vary: O. K.-Soft, 2008.
- Zdroje obrázků citovány přímo v textu
- obrázky ze sady klipartů - <http://www.pdclipart.org/index.php>